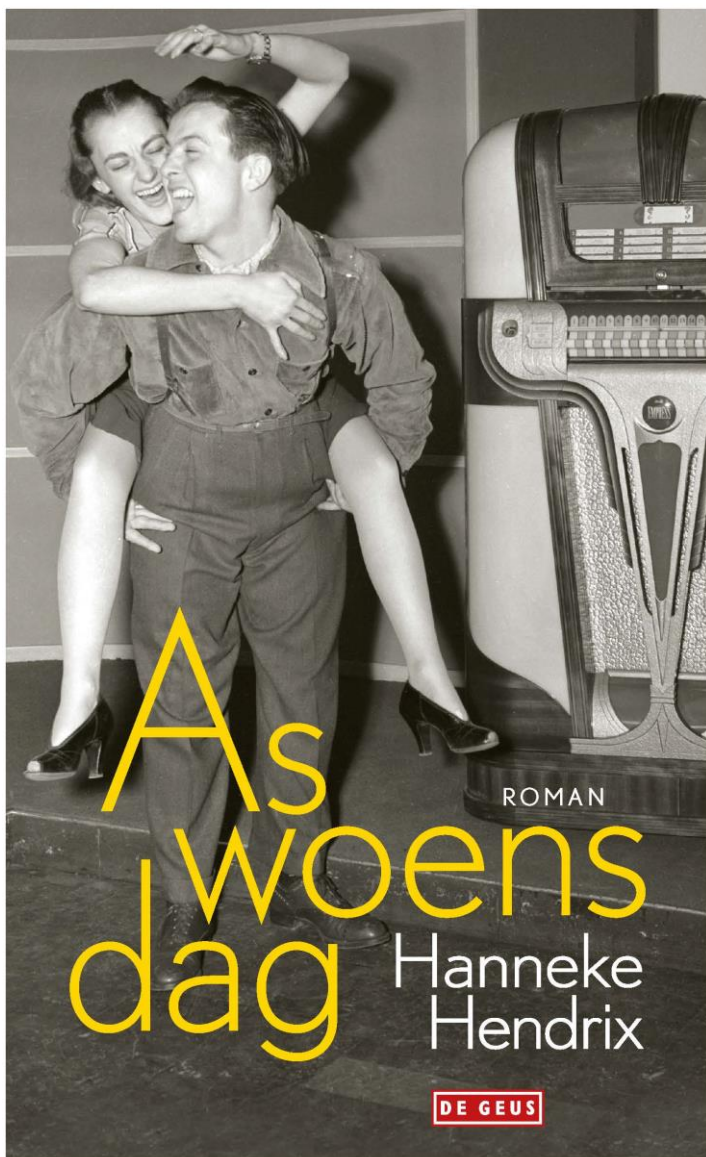

Aswoensdag

Hanneke Hendrix

Handleiding voor leesclubs

Geschreven door Jordi Lammers

In opdracht van Bibliotheek Gelderland Zuid

Aswoensdag

Hanneke Hendrix

Korte samenvatting van het boek

Marit is bezig met een laatste ivf-poging, wanneer ze terugkeert naar haar Limburgse geboortedorp. Ze gaat voor haar moeder met alzheimer zorgen, maar ziet op tegen de confrontatie met de kille vrouw die getekend is door een rampzalige gebeurtenis uit de geschiedenis van het dorp.

Eerste zin: 'Ik kijk en precies dan worden de hekken opgeduwd en komen ze naar buiten, ze zijn opgelaten, de jongens en Va.'

Discussiepunten

Vooraf

- Wat waren je verwachtingen voordat je de roman las?
- Wat roept de titel bij je op?
- Past de cover bij de inhoud van het boek? Waarom wel of niet? Wie moeten de figuren op de cover voorstellen?

Auteur

- Wat weet je van de auteur?
- Vind je het belangrijk om te weten de auteur zelf ook uit Limburg komt. Waarom wel of niet?
- Hanneke Hendrix werkt ook als podcast- en hoorspelmaker. Hoe zie je het belang van geluid terug in deze roman?

Inhoud

- Waren er momenten dat je aandacht verslapte? Waar lag dat denk je aan?
- Is het verhaal goed te begrijpen?
- Hoe zou je deze roman in ongeveer drie zinnen aan iemand anders beschrijven?
- Wat vind je de grootste kwaliteit van het boek? En wat het grootste minpunt?
- Hoe zou je de karakters van de hoofdpersonages karakteriseren?
- Welke terugkerende elementen (motieven) herken je in het boek? Waarom is daarvoor gekozen, denk je?
- Hoe zou je de schrijfstijl van deze roman omschrijven?

- Hoeveel tijd gaat er voorbij in het boek? Zijn er flashbacks of is het chronologisch verteld? Wat is het effect hiervan?
- Hanneke Hendrix noemt de roman in een interview met Hebban een ode aan Limburg. Ervaar je dit als lezer ook.

Analyse

- Wie is volgens jou de hoofdpersoon?
- Leer je de hoofdpersoon zelf goed kennen? Maakt de hoofdpersoon een ontwikkeling door? Welke?
- Lijkt Marit op haar moeder?
- Sommige gewoontes heeft Marit van haar moeder overgenomen. Welke gewoontes?
- Wat nemen Marit en haar moeder elkaar kwalijk?
- Stel dat je advocaat van Marits moeder bent en al haar morele keuzes moet gaan verdedigen. Welke argumenten zou je dan noemen om haar gedrag te verklaren?
- Marit keert terug naar het fictieve Limburgse dorpje Sint Nazareth Aan de Woestijn. Op welke manieren wordt de Limburgse cultuur opgeroepen?
- In de roman wisselen hoofdstukken waarin Marit centraal staat zich af met gedeeltes waarin je de gedachtewereld van haar moeder volgt. Wat vind je van deze structuur?
- Hoe verschillen deze hoofdstukken stilistisch van elkaar?
- Marit is geoloog en voert als functie bodemonderzoek uit om te ontdekken of er op sommige plaatsen gebouwd mag worden. Hoe verhoudt deze baan zich op metaforisch vlak tot haar persoonlijke omstandigheden?
- Hoe verschilt de huidige woonplek van de hoofdpersoon van de plek waar ze geboren is?
- Heeft het verhaal een open of een gesloten einde?
- Wat blijft er nog onduidelijk?

Herkenbaarheid/eigen mening

- In welk personage kun jij je het meest herkennen? Waar ligt dat aan?
- Herken je de band die Marit met haar moeder heeft?
- Ben je door het boek anders over bepaalde thema's na gaan denken?
- Zou jij ook terug zijn gegaan naar je geboortedorp om voor je moeder te gaan zorgen?
- Als je het verhaal zou kunnen veranderen, wat zou je dan anders maken?
- Aan wie zou je deze roman aanraden? En waarom juist die persoon?

Biografie – Hanneke Hendrix

Hanneke Hendrix (Tegelen, 4 april 1980) is schrijver en hoorspelmaker. Ze studeerde Writing for Performance aan de HKU en Wijsbegeerte aan de Radboud Universiteit Nijmegen

Ze maakte bij De Hoorspelfabriek hoorspelen voor ondermeer NTR, VPRO en BNN, waarmee ze een Prix Italia won.

Ze debuteerde in 2012 met de roman *De verjaardagen*, bij Uitgeverij De Geus, die werd genomineerd voor de Academica Literatuurprijs voor beste debuut en de Dioraphte voor beste roman voor jongvolwassenen.

De dyslectische-hartenclub verscheen in 2014, wederom bij De Geus, en ontving lovende kritieken. In 2018 verscheen de roman *Aswoensdag*.

Verder publiceerde ze in *Das Magazine*, *NRC Next* en de satirepagina van *De Correspondent*, en schreef voor *Wintertuin*, *VPRO*, *Lowlands Festival*, *Into The Great Wide Open* en *Festival De Parade*.

Interviews met Hanneke Hendrix

Interview 1: Hanneke Hendrix op Hebban.nl

Hanneke Hendrix (Tegelen, 1980) is schrijfster, hoorspelmaker en maakt podcasts. Ze debuteerde in 2012 met de roman *De verjaardagen*, die werd genomineerd voor onder meer de Academica Literatuurprijs en de Dioraphte Jongeren-literatuurprijs. Met haar ook in het Engels vertaalde tweede roman *De dyslectische-hartenclub* (2014) werd de auteur genomineerd voor de BNG Literatuurprijs. Hendrix schrijft voor *NRC Handelsbladen &C* en geeft les aan de opleiding Creative Writing op de Arnhemse Kunstacademie en de Schrijversvakschool. Hanneke woont in Nijmegen. Onlangs verscheen haar nieuwe roman *Aswoensdag*. Hanneke was graag bereid tot een interview voor *Hebban*. Haar uitgeverij stelt ten behoeve van een winactie een gratis exemplaar beschikbaar voor de *Hebban*-lezers.

Waar gaat *Aswoensdag* over?

Marit is ongewenst kinderloos. Als ze gedwongen wordt terug te keren naar haar Limburgse geboortedorp om daar voor haar moeder met alzheimer te gaan zorgen, is ze bezig met de laatste ivf-poging. Ze ziet op tegen het beklemmende en gemaakt gezellige van het voormalige mijnndorp, maar vooral tegen de confrontatie met haar kille moeder, die ze sinds de dood van haar vader niet heeft gesproken. Tegen de verwachting in brengt het verblijf haar rust. Marit leert anders kijken naar wat ze eerder verafschuwde. Voor het eerst in haar leven groeit er een band met haar moeder, een vrouw die getekend is door een rampzalige gebeurtenis uit de geschiedenis van het dorp.

Op de achterflap van *Aswoensdag* staat dat je in je romans schrijft over gebutste mensen. In deze roman zijn Marit, haar moeder Stans en haar opa en oma (Va en ôsmooder) inderdaad gebutst. Marit is vertrokken uit Sint Naaz, wil haar ‘kille’ moeder niet meer zien. Opa en oma hebben een familietrauma te verwerken evenals Stans. Vanwaar die belangstelling voor dat gebutste? Omdat je er dramatisch het meest mee kunt?

Dat is een citaat van Nynke de Jong! Ik denk dat ze heel treffend mijn romans heeft gevat in die ene zin. Ik vind gebutste mensen interessant omdat ik denk dat er geen ongebutste mensen bestaan. Dat is wat ons mens maakt en wat ons verbindt. Volgens mij is het ook helemaal geen voorrecht om ongebutst door het leven te gaan. Iedereen heeft wel iets meegemaakt, groot of klein, dat het leven beïnvloed heeft of dat ergens een scherp randje heeft veroorzaakt. Je kunt je altijd in anderen herkennen, als je ervan uitgaat dat we allemaal ooit gekwetst zijn.

Je kiest voor een niet bestaand mijnwerkersdorp in Noord-Limburg, waar in werkelijkheid nooit mijnen geweest zijn. Waarom dan juist zo'n plek en niet een echt mijn dorp?

Er is wel ooit sprake geweest van een mijn in Noord-Limburg. Ik vond dat heel erg interessant, omdat ik zelf uit Noord-Limburg kom. Hoe beïnvloedt zo'n mijn een dorp? Ik vond het juist goed werken omdat ik zo na kon denken over hoe dingen op elkaar inwerken, zonder dat er een factor "Ja, maar zo ging dat bij ons niet" van toepassing kon zijn. Hoe werkt ondergronds-bovengronds in alle facetten in op een gemeenschap, maar ook op de personen in die gemeenschap? Wat hou je achter de voordeur en wat niet? Hoe werkt het als iemand van zijn voetstuk naar beneden dondert? Alles paste helemaal binnen het idee van een ondergrondse mijn met een bovengronds dorp. Het moest een ode worden aan waar ik vandaan kom, en dat is nu eenmaal Noord-Limburg.

Je roman is duidelijk fictie, maar iedere auteur gebruikt elementen in zijn/haar werk die aan de eigen omgeving of eigen werkelijkheid ontleend zijn? Ik zie bij jou dat in de verwerking van Limburgse elementen (de samenleving in een klein dorp; je werd geboren in Grubbenvorst), de Vastelaovond en ivf. Klopt dat?

Ja, dat klopt. Ik denk dat elke schrijver persoonlijke elementen verwerkt in fictie. En ook al is het fictie: dit is mijn persoonlijkste roman ooit. Ik kon me achter weinig verschuilen.

Persoonlijke elementen zitten er waarschijnlijk in het verhaal, maar het ontstijgt het anekdotische, maakt het universeler. Wat was voor jou de urgentie om het boek te schrijven?

Ik denk dat een mens alleen maar aan iets gruwelijk bewerkelijks als een roman begint als er echt iets is waarover zij/hij op tafel wilt slaan. Ik wil graag overbrengen dat we het alleen maar in deze wereld kunnen overleven als we echt contact maken en als we leren liefhebben en zorgen.

Er zijn drie verhaallijnen in het boek: die van Marit en Maarten die een ivf-traject ondergaan, die van Marit als mantelzorger en die van de herinneringen van Stans. Hoe ben je te werk gegaan bij het componeren van de roman? Heb je het slot bijvoorbeeld al in gedachten of werk je eerst allerlei scènes uit en ga je ze dan tot één geheel brengen? En wat is de rol van je redacteur geweest?

Ik heb altijd het einde van een roman in mijn hoofd. Bij deze roman heb ik de drie verhaallijnen los van elkaar uitgewerkt. Daarna ben ik ze pas door elkaar gaan snijden; dat was meer een compositie waarbij ik heerlijk de structuur per verhaal los kon laten. Dat ging alleen maar omdat elke verhaallijn klopte.

Mijn redacteur is altijd mijn vaste sparringspartner. Hij leest en denkt mee. In het laatste stadium heb ik tweede lezers gevraagd die nog nooit iets hadden gelezen om te kijken of er zaken waren die ze niet begrepen of die ontbraken. Mijn redacteur en ik hadden zoveel versies gelezen, dat het nodig was om een paar frisse blikken erbij te halen.

Is het grote thema van je boek de liefde? De liefde tussen Maarten en Marit die ze bekroond willen zien in een kind. De liefde en zorg van Marit – uiteindelijk – voor haar moeder? En de liefde van Stans voor haar vader? De personages lijken op een gegeven moment van elkaar vervreemd, maar zijn toch verbonden. Liefde lijkt alles te overwinnen.

Dat is precies het thema!

Het meest direct zijn de ‘hersenspingsels’ van Stans. Dat zijn persoonlijke getuigenissen, de één helderder dan de ander. Waarom heb je deze verhaallijn in de ik-vorm geschreven? Wordt daardoor Stans niet de hoofdpersoon in plaats van Marit?

Ik denk niet dat de afwisseling van een ik-persoon met een auctoriaal vertelperspectief meteen maakt dat de ik-persoon het hoofdpersonage is. Juist niet in deze roman volgens mij. Tijdens het schrijven merkte ik dat het personage van de moeder zo lucide was, dat het alleen maar in de ik-vorm opgeschreven kon worden. Volgens mij zei Jonathan Franzen ooit dat je alleen in de ik-vorm moet schrijven als een stem zich onvermijdelijk aan je opdringt. Dat was bij Stans het geval. Ze heeft alleen nauwelijks invloed op de plot. Alles overkomt haar.

Steeds komt de passage terug waarin Stans onder de jassen onder de kapstok zit en met een mes zit te krassen op de muur. Ze zou veertig dagen moeten rouwen (cfr. De Vastentijd) en krast iedere dag weg. Dit komt ook terug als verderop in de roman Marit, die haar gewonde moeder in de mijn gevonden heeft, met een steen krassend op de muur de weg terug naar boven probeert te vinden. Moeder die in haar geheugen/verleden graaft en Marit die geoloog is, terwijl Maarten werkt bij een bedrijf dat onderzoek doet naar bodemverontreiniging. Dienen dit soort parallellen zich spontaan aan tijdens het schrijfproces.

Ja en nee. Ik selecteer zulke ideeën allemaal op thema en onderwerpen. Als schrijver heb je bij fictie het probleem dat álles mogelijk is. Ik hou ervan om alle eindjes aan elkaar te knopen, om alles te laten kloppen. Misschien omdat zoiets in het echte leven niet kan, het echte leven rommelig en slordig is. Ik hou van het construeren binnen een roman. Het bouwwerk, met alles erop en eraan.

Je verwerkt regelmatig Limburgse uitdrukkingen en zelfs liedjes in je roman. Het maakt het verhaal authentieker, persoonlijker. Of heb je er een andere bedoeling mee? En dan heb je liedje nummer twaalf van de jukebox dat regelmatig terugkeert in je roman. Het is het in 1962 verschenen nummer van Baby Washington *I’ve got a feeling*. Waarom juist dit nummer?

Een van mijn beste vrienden is DJ en hij kwam met dit liedje aan. Soms grijpt iets je meteen, dat is geluk hebben. Dat was zo bij dit nummer. Alles klopte met Stans.

Ook de Venlose liedjes drongen zich op, toen ik terugging naar mijn eigen basisgevoel over zaken als liefde en zorgen en waar ik vandaan kom.

<https://www.hebban.nl/spot/literatuurclub/nieuws/hanneke-hendrix-over-aswoensdag-dit-is-mijn-persoonlijkste-roman-ooit>

Interview 2: Interview met De Gelderlander

De les van schrijfster Hanneke Hendrix: 'Met koffie halen, kun je oorlogen voorkomen'

NIJMEGEN - Schrijfster Hanneke Hendrix komt met een nieuw boek. Over het ouderschap, zorgen voor een ander en Limburg. „Het gaat om wat ons bindt als mensen. Het enige wat je hebt, is elkaar.”

Hanneke Hendrix was er wel klaar mee. Met de drukte van de stad, met het geluid van drilboren om zeven uur de ochtend. Met haar leven als barvrouw in De Blaauwe Hand in Nijmegen ook. Als zij en haar man nu 's avonds in bed liggen, in hun huis in een muistil dorp, en buiten een man horen kuchen, roepen ze: 'Wóóh, wat een herrie!'

Hendrix (38) is schrijver en columnist; ze maakt podcasts en hoorspelen. In haar dagen als barvrouw beschreef ze droogkomisch op haar site het kroegleven. Nu is ze getrouwd, moeder en is ze neergestreken buiten de stad, in een dorp met alleen een buurtbus. „Relaxed is het hier. Kneuterig ook. Ik hou daarvan. En als ik de deur vergeet op het haakje te doen en mijn dochter gaat naar buiten, wordt ze niet meteen doodgereden”, zegt ze. Komende week verschijnt haar derde roman, Aswoensdag. Het ouderschap speelt er een grote rol in.

In uw columns en podcasts heeft u het graag over dagelijkse gebeurtenissen, over kleine ergernissen, over problemen in het ouderschap. Denkt u nooit eens: ik houd me bezig met heel onbenullige kwesties?

„Ja, haha, tuurlijk. Of nee: ik kan me voorstellen dat iemand dat vindt, maar ik vind dat zelf zeker niet.”

U schrijft er over. Dus voor u is het belangrijk.

„Belangrijker dan de wereldpolitiek? Vraag je of ik een mevrouw ben die loopt te zeuren over een supermarktincident terwijl er ondertussen in Jemen kinderen dood gaan?”

We gaan heel gezond eten! Geen suiker tot de lagere school. Geen drop. Allemaal mislukt, haha

Ja, misschien wel.

„Daar ben ik mij zeker van bewust. Tien jaar geleden schreef ik al: alles wat ik zeg, is decadent. Ik ben helaas geen journalist die schrijft over de toestand in Jemen. Maar ik ga niet zeggen dat mijn stukjes niet relevant zijn. Het zou pas echt decadent zijn als ik het over Jemen ga hebben. Terwijl ik lekker thuis aan het werk ben, met de centrale verwarming aan. Dat zou pas oninteressant zijn. Ik schrijf over mijn leven, over wat ik ken. Het gaat over de tijdgeest.”

Hoe ziet die tijdgeest eruit?

„Ik beschrijf hoe een gemiddelde moeder in het leven staat. Ik ben een werkende moeder, ik breng mijn kind drie tot vier dagen in de week naar de opvang. Mensen vragen me daar wel naar. Mijn man wordt dat nooit gevraagd. Daar schrijf ik over. Het gaat niet alleen over kleine shitprobleempjes. Het gaat ook over modegrillen. Bij het consultatiebureau vroeg een vrouw mij: leg jij je kind in een kinderwagen? Je moet ze in een draagdoek doen. Nou, ik zou mijn kind vermoorden met een draagdoek.”

Uw conclusie over het ouderschap is eigenlijk: iedereen doet maar wat?

„Als je een kind hebt gekregen, zijn er duizend mensen die advies geven. Dan zeg-geen ze: ‘Weet je wat jij moet doen? Jij moet gewoon...’. Als iemand zo begint, hoef je al niet te luisteren. Er zijn helemaal geen regels. Het is prima als mensen opvoed-boeken lezen, maar het heeft geen zin al die tips op te gaan volgen. Iedereen heeft een totaal ander kind. En ja, dan doe je maar wat.”

Is dat erg?

„Nee, dat is juist goed. Juist geschoolde pedagogen vinden het ’t moeilijkst om een kind op te voeden. Die denken: zo hoort het wel en zo hoort het niet. En dan blijkt dat eigenlijk niks hoort.”

Iedereen wil zijn kind goed opvoeden.

„Je neemt je van alles voor. We gaan heel gezond eten! Geen suiker tot de lagere school. Geen drop. Allemaal mislukt, haha. Behalve dat drop. Mensen zijn het stelligst voor ze hun eerste kind hebben gekregen. Zo gaan we het doen, zeggen ze dan. Of: je moet altijd consequent zijn. Maar dat werkt helemaal niet zo. Mijn dochter mag veel, maar ze mag een paar dingen niet. Opstaan als niet iedereen klaar is met eten. Ook niet als mijn moeder mee eet. En die eet heel langzaam. Ik vind dat dat hoort. Ze mag ook niet met het broodmes spelen. Maar we hebben wel een kachel, en ze snapt echt wel dat je daar niet aan mag komen.”

Binnenkort komt uw nieuwe roman uit. Over een vrouw die terug naar Limburg gaat na een mislukte ivf-poging om voor haar moeder te zorgen. Waar gaat het u in dit boek om?

„Wat gebeurt er met iemand als je moet zorgen voor een ander? En wat als dat niet degene is waarvoor je hoopte te zorgen? De hoofdpersoon wilde graag een kind en het lukt niet, en vindt zichzelf ineens terug als mantelzorger voor haar moeder. Dit is mijn minst hilarische boek. Dit gaat over grote dingen in het leven. Over Alzheimer. Over mensen die naar het ziekenhuis moeten om een kind te krijgen. Daar ga ik niet de hele tijd grapjes over maken. Daarvoor is het te belangrijk. Wij hebben het zelf meegemaakt, bij ons heeft het vier jaar geduurd. Iets kan zo confronterend zijn dat je het zelf niet grappig vindt.”

Wat wilt u mensen laten zien met het boek?

„Het gaat om wat ons bindt als mensen. Het enige wat je hebt, is elkaar. Het is makkelijk om te vertrekken, dat voelt soms lekker, maar uiteindelijk heb je elkaar nodig. Dat is goed en fijn. Dat is wat mensen bindt. Je moet goed voor elkaar zorgen. Zet jezelf aan de kant en zeg: ik zorg gewoon voor jou. Punt. Als jij dat wilt. Kom, hier heb je een kopje koffie. Dat is sowieso mijn adagium. Met koffie halen, kun je oorlogen voorkomen. Kleine dingen. Mensen vragen zich ook vaak af wat ze moeten zeggen tegen iemand die naar het ziekenhuis moet. Het enige wat je hoeft te doen, is zeggen: wat shit voor jou. Zal ik even koffie halen? Dat is genoeg. Koffie. Of thee. Mag ook.”

<https://www.gelderlander.nl/nijmegen/de-les-van-schrijfster-hanneke-hendrix-met-koffie-halen-kun-je-oorlogen-voorkomen~aa9daabd/>

Recensies over Aswoensdag

Recensie 1 – Hanneke Hendrik Aswoensdag op Tzum

Zing mich nog ens dat leedje

Ook in haar derde roman Aswoensdag beschrijft Hanneke Hendrix de levens van mensen met kwetsuren. Hoofdpersone Marit zit met haar partner Maarten in een slopend en veeleisend ivf-traject. Iedere teleurstelling stelt hun liefde op de proef. Aan het begin van het verhaal zitten ze in de hoopvolle periode van de behandeling, de periode waarin het afwachten is of de innesteling zal slagen. De zevenendertigjarige Marit heeft dan al vijftien jaar geen contact gehad met haar moeder. Op een zondagavond wordt ze gebeld door Rudy, de officieuze buurtregisseur in het Limburgse dorpje Sint Nazareth Aan de Woestijn. De leefsituatie van haar moeder is onhoudbaar geworden. Mevrouw Dings, de buurvrouw, kan het niet meer bolwerken en zij moet als enige naaste familielid beslissingen nemen.

Maandagochtend vertrekt Marit vanuit haar thuis aan zee naar haar moeder. De laatste keer dat ze elkaar zagen was kort na de begrafenis van haar vader. Bij de koffie in een warenhuis was de bom gebarsten en daarna was ieder contact verbroken. Bij aankomst herkent haar moeder haar niet meer, zo slecht is ze er aan toe. Rudy legt haar uit wat hij van haar verwacht: de ketel moet worden gerepareerd, de casemanager moet gebeld en er moet een afspraak met de huisarts komen.

Uiteindelijk beslaat de roman zeventien dagen: de zestien dagen voorafgaand aan aswoensdag (de dag na carnaval) die Marit bij haar moeder blijft en aswoensdag zelf. In die dagen probeert ze haar moeder zo goed mogelijk te verzorgen, maar meer en meer raakt ze zelf door vermoeidheid de grip kwijt. Terwijl de afstand tussen haar en haar moeder verkleint, neemt de afstand met haar normale leven toe. De communicatie met haar geliefde verslechtert en ze ontwijkt haar werkgever die met haar wil praten over haar absentie. Het is alsof ze onder een stolp terecht is gekomen, een ander universum waarin de tijd trager verloopt, 'ergens in een plooi van de tijd'. Marit overdenkt haar keuzes, haar worstelingen met het ziekenhuistraject en haar leven. Dat peinzen gebeurt echter in zulke stellige taal, dat er aanvankelijk weinig ruimte ontstaat voor de lezer om met Marit mee te voelen. Als ze op de eerste dag met zijn drietjes bij elkaar zitten, verandert Marit ongeloofwaardig snel (in maar een paar regels) van gedachten:

Marits moeder humde wat. Daarna was het stil. Op televisie kwam een reclamespot van een ontwikkelingsorganisatie voorbij. Een stem vertelde iets over hoop. Hoop doet leven.

'Zonder hoop valt er heus ook wel te leven', zei Rudy.

'Inderdaad. Zonder hoop gaat het prima', zei Marit.

'Als je iets niet hebt, mis je het ook niet.'

'Nee, inderdaad.'

'Sieske', zei Marits moeder. Ze wees naar Marit en pakte haar hand.

'Ik vind het heel gezellig vandaag', zei Rudy monter.

Haar moeder had zo haar best gedaan om iedereen van zich af te stoten en nu was het toch mislukt, want hier zat ze, haar dochter, met een hand in haar hand. Het was er ineens. Marit voelde het. Het was iets met hoop. Haar moeder wreef over haar hand.

Hendrix beschrijft hoe Marits denken verandert in plaats van dat ze haar gedachtewereld aftast of invoelbaar maakt. Daarbij schuurt ze zelf tegen het clichématige aan. Nog een voorbeeld om dat inzichtelijk te maken. Op dag vijf zijn ze voor een onderzoek van moeder in het ziekenhuis. Dan staat er het volgende:

Marit ergerde zich aan zichzelf, dat het haar zoveel deed, dat ze zoveel voelde voor haar moeder ineens, terwijl ze al die jaren zoveel moeite had gedaan om er weinig bij te voelen. Maar het verstand wint het nooit van het hart. Dat is warm en bewegelijk en hecht zich razendsnel.

Het is gaandeweg de roman de moeder met wie je meer en meer meeleeft. Dat is te danken aan de kleine hoofdstukjes tussendoor die vanuit haar lucide staat zijn beschreven. In haar jeugd heeft zich een drama voltrokken met de vijf broers die in de mijn werkten. Als lezer weet je meer dan Marit over haar moeder. Je voelt haar moeders pijn en het trauma dat ze sinds haar jeugd met zich meestort. Met groeiende compassie bezie je deze dementerende vrouw.

Maar het beste van deze roman zijn de treffende passages van de carnavalsfeesten die Marit met haar moeder en enkele anderen uit het dorp bezoekt. In die scènes krijgt Marit kleur, omdat ze observeert en niet meedeelt. Hendrix weet het louterende, saamhorige gevoel van die dagen beeldend op te roepen, onder andere met Venlose teksten van typisch Limburgse carnavalsliedjes. Dat zijn (anders dan de meeste mensen van boven de rivieren denken) geen platte, al te jolige liedjes over drank en seks. Het zijn weemoedige levensliederen:

Zing mich nog ens dat leedje, die moëi melodie.

Eimaol nog same danse, d'n allerletste kiër.

Einmaol nog same sjanse, straks geit 't neet miër.

Ook wie nooit (écht) carnaval heeft gevierd, gaat dankzij Hendrix' beschrijvingen stante pede verlangen naar dat soort dagen waarin je enigszins beneveld de essentie van het leven kunt bespreken met volslagen vreemden.

Miriam Pipers

<https://www.tzum.info/2018/11/recensie-hanneke-hendrix-aswoensdag/>

Recensie 2: Aswoensdag – Hanneke Hendrix op chicklit.nl

Vijftien jaar heeft Marit haar moeder niet gezien als ze gebeld wordt. Het gaat steeds slechter met de oude Stanske. Ze heeft Alzheimer en loopt vaak weg van huis. Met hulp van de omgeving heeft ze het lang gered, maar nu gaat het niet langer. Marit moet terug naar huis om een oplossing te bedenken voor haar moeders situatie. Dat doet ze met veel tegenzin. Niet voor niets heeft ze haar moeder en haar Limburgse geboortedorp de rug toegekeerd. Ondertussen is ze met haar hoofd eigenlijk vooral bij haar laatste ivf-poging en de druk die dat legt op haar relatie.

In Aswoensdag neemt Hanneke Hendrix haar lezers mee naar het katholieke Limburg. Zeer overtuigend brengt ze het benauwde dorp Sint Nazareth Aan De Woestijn tot leven; een dorp waar iedereen elkaar kent en begluurt vanachter de vitrage.

Zoals Hendrix het beschrijft kun je je er heel makkelijk iets bij voorstellen, juist doordat je het eigenlijk moet doen met kleine dingetjes als een bewegend gordijn. Maar dat is precies genoeg om de sfeer op te roepen.

Hendrix is sowieso van de op details gerichte, licht ironische beschrijvingen. Zo neemt ze een ruime pagina de tijd om bijna stap voor stap Marits eerste bezoek aan de fertiliteitsafdeling van het ziekenhuis te beschrijven. Tegelijkertijd schrijft ze heel nuchter over de behandelingen die Marit moet ondergaan. Dat hoort er nu eenmaal bij als 'patiënt', terwijl je aan alles kunt voelen hoe beladen het moet zijn voor de betrokkenen.

Daarmee zitten er heel veel verschillende elementen in Aswoensdag. Want ook het mijnverleden van het dorp neemt een prominente rol in het verhaal in. Opnieuw legt Hendrix niets uit, maar geeft ze snippers informatie waarmee de lezer zelf de rampzalige gebeurtenis moet reconstrueren die het leven van Stanske en Marit zo enorm beïnvloed heeft. Het is aan het begin wel even wennen aan de hoofdstukken geschreven vanuit Stanske, die het verhaal vanuit Marit onderbreken. Want zijn het nu hersenspinsels of echte herinneringen?

Zo is Aswoensdag eigenlijk in zijn totaliteit een intrigerende puzzel, waarvan de stukjes langzaam op hun plaats vallen. Wat is er in het verleden gebeurd? Hoe komt het met Marit en haar kindwens, en welk effect heeft dat op haar relatie? En wat zal er gaan gebeuren met Stanske? In korte hoofdstukken die makkelijk weggelezen brengt Hendrix de verschillende elementen knap en levensecht bij elkaar in de dagen voorafgaand aan Aswoensdag. Daarmee is dit boek een ontroerende familiegeschiedenis en tot de laatste pagina boeiend.

Rianne Wijmenga

<https://www.chicklit.nl/boekrecensies/166486/recensie-aswoensdag>